

Invoering religieuze hoofddekseis bij handhaving

Advies THOR

THOR adviseert om de verdere voorbereiding voor het mogelijk maken van het dragen van religieuze uitingen te pauzeren in afwachting van het gesprek tussen kabinet en college hoe het kabinet met dit issue om wil gaan. Een tijdelijke pas op de plaats kan helpen bij het voorkomen van mogelijke onrust op de werkvloer en is er geen afbreukrisico.

Inleiding

Op 7 februari 2024 heeft het college in een raadsinformatiebrief het standpunt geuit dat er ruimte is voor het dragen van religieuze uitingen binnen THOR. THOR heeft vervolgens een stedelijke projectgroep en een THOR werkgroep opgezet die zich bezighouden met het schrijven van een plan van aanpak en de verdere uitwerking van de voorbereiding van implementatie om het dragen van een religieus hoofddekseis mogelijk te maken.

Op 16 mei jl. is het hoofdlijnenakkoord 2024-2028 van PVV, VVD, NSC en BBB gepresenteerd. In dit akkoord is onder hoofdstuk 8. Nationale veiligheid, de volgende prioriteit opgenomen: *Het opsporend en handhavend personeel in de veiligheidsketen, inclusief politie en boa's, is neutraal, zonder religieuze symbolen gekleed.* Waar begin maart de minister van J&V de mening uitte om een algeheel verbod op te leggen, wordt het nu expliciet opgenomen als prioriteit in het hoofdlijnenakkoord.

In beantwoording van Tweede Kamervragen d.d. 16 mei 2024 schrijft de minister van J&V over het niet naleven van de richtlijn lifestyle-neutraliteit boa's:

“Daarom zie ik mij genoodzaakt om de eis van neutraliteit in wet- of regelgeving vast te leggen, zoals een meerderheid van Uw Kamer heeft verzocht. Hiervoor is een wettelijke rondslag vereist. In de komende periode zal ik nader bezien waar en op welke wijze deze wettelijke grondslag zal worden ingevuld. Vanzelfsprekend zal hierbij het gebruikelijke wetgevingstraject worden gevolgd dat benodigd is voor een dergelijk voorschrift.” (zie bijlage 1)

De verwachting is dat de uitwerking van de wettelijke grondslag minimaal een jaar gaat duren.

Conform de afspraak op uw staf d.d. 12 februari 2024 is THOR gestart met de voorbereiding van de invoering van religieuze hoofddekseis.

Twee scenario's

In het licht van het voorlopig regeerakkoord en de verwachting dat het nieuwe kabinet gemeenten die uitingen toestaan zal terugfluiten wil de directie THOR twee scenario's aan u voorleggen:

1. Doorgaan met de voorbereiding

Gemeente Amsterdam mag volgens een uitspraak van Het Europese Hof van Justitie als werkgever van boa's zelf bepalen of het dragen van levensbeschouwelijke uitingen bij een uniform toelaatbaar is. Hiermee gaat

de gemeente vooralsnog voorbij aan de prioriteit opgenomen in het hoofdlijnenakkoord.

In dit scenario gaan de project- en werkgroep door met de ingezette voorbereidingen. Het streven is om voor het einde van het jaar de voorbereidingen af te ronden en de hoofddoek/keppel binnen THOR te kunnen implementeren. Het ontwerp voor de tulband volgt op een later moment. Een conceptmodel hoofddoek is al beschikbaar. De instemming van de OR is nodig om een wijziging van het kledingreglement in te voeren. Dit maakt de exacte planning nog onzeker.

We blijven geld en tijd investeren aan de verdere voorbereiding en implementatie met o.a. uitvoeren plan van aanpak, communicatieplan, instellen klankbordgroep. Ook gaan we binnen THOR gesprekken aan met de medewerkers wetende dat er nog een gesprek tussen kabinet en college gevoerd moet worden. Met als risico dat de inspanningen teniet kunnen worden gedaan door het kabinet en de discussie daarover mogelijk nu al tot onrust kan leiden onder THOR-medewerkers. Daarnaast kan de invoering en het later moeten terugdraaien een afbreukrisico zijn.

2. *Pauzeren van de voorbereiding*

Een andere mogelijkheid is om de voorbereidingen tot invoering van het religieuze hoofddeksel te pauzeren tot er meer duidelijkheid is hoe het kabinet met de gestelde prioriteit omgaat. In dit scenario zou eerst het gesprek tussen kabinet en gemeenten moeten worden gevoerd. Hiermee wordt voor de korte termijn toegegeven aan het kabinetsvoornemen terwijl de discussie over de rol van de gemeente als werkgever juridisch nog niet is beslecht.

Een ander argument om te pauzeren is dat we met de nieuwe boa's die we toestaan een religieuze uiting te dragen "geen kant meer op kunnen" als de wetgeving vanuit de Tweede Kamer er na een jaar is. Eerst mensen enthousiasmeren om bij THOR te komen werken wetende dat er toch een mogelijk verbod aan komt, gaat ten koste van de geloofwaardigheid van onze organisatie.

Andere gemeenten

In het recent gehouden G4-directeurenoverleg is gevraagd of gemeenten een pas op de plaats maken of doorgaan met de invoering van religieuze uitingen. De meningen verschillen:

- Utrecht is klaar voor de invoering van religieuze uitingen maar heeft nog niemand die een religieuze uiting wil dragen;
- Den Haag gaat er mee door, onder druk van de Raad;
- Rotterdam gaat geen religieuze uitingen toestaan.

Andere gemeenten geven aan:

- Eindhoven gaat de kledingvoorschriften verduidelijken zodat de voorwaarden helder zijn waaronder boa's religieuze uitingen kunnen dragen
- Tilburg is klaar voor de invoering van religieuze uitingen
- Handhavers in Arnhem mogen zichtbaar religieuze uitingen dragen bij hun uniform.
- Boa's van de gemeente Groningen mogen een hoofddoekje of keppel dragen tijdens hun werk.
- De Leidse raad stemt voor toestaan religieuze uitingen bij uniform boa's.

Of ergens in het land boa's een religieuze uiting (keppel, hoofddoek, tulband) zichtbaar dragen, is bij THOR niet bekend.

Gevraagd besluit:

Kunt u met het advies instemmen?

Vervolg

Indien u instemt om te pauzeren wilt u dan het college mondeling of schriftelijk informeren?

WH Van Buren (P&O) is ook geïnformeerd over deze notitie.

Bijlage 1: Beantwoording TK-vragen over verbieden van hoofddoekjes en andere religieuze uitingen bij boa's.